

ſørſte den beſte Manufaktur. Sagen er den, at den Filoſofi, ſom i dette Dieblit doceres ved Kjøbenhavn's Univerſitet, er en ſaadan, ſom nu maa betragtes ſom antikveret. Det ligger i ſelve Filoſofiens Begreb, at den ikke kan være Grundlag for et Studium, ſom ſenere ſkal komme, den er netop en Afſlutning paa et Studium. Den moderne Filoſofi grunder ſig paa Erfaringsvidenſkaberne, paa de forſkjelligſte Videnskaber ſom Anthropologi, Ethnografi, Sociologi, Moralſtatistik, fort ſagt alle mulige forſkjellige Videnskaber, ſom den søger at udbringe Reſultaterne af, for derved at komme til en filoſofiſk Opfatteſe. Nu kan der ikke tænkes noget urimeligere, end at man i Stedet derfor, ſaaledes ſom det nu er Tilfældet, docerer en Filoſofi, ſom beſtaar i en abſolut Fargon, ſom lærer de Unge en ganſke død og aldeles urimelig Viden, ſom de ſkulde tilegne ſig, og ſom for en ſtor Del beſtaar i Udenadslæren. Jeg kan anføre, hvorledes det gik til, da jeg ſom Kus kom til Univerſitetet og ſkulde tage Philoſophicum. Der var dengang tre Lærere i Filoſofi; den ene var Profeſſor Brøchner. Han var en meget betydelig Videnskabsmand og en meget begavet Mand; men uden at krænke hans Minde, tror jeg, at man kan ſige, at hans Virksomhed ſom Lærer paa ingen Maade ſtod i Forhold til hans Betydning ſom Videnskabsmand. Han gav os et Kompendium at lære udenad, og vi lærte det ſaa godt ſom muligt, men jeg tør roligt paafaa, at de 99 af 100 ikke forſtode et eneſte Ord af, hvad de lærte. Det var endog ſaaledes, at Brøchner ſelv ſølte ſig meget trykket ved den Viden, han ſkulde meddele de Unge. Han læſte over formel Logik, gjennemgik den meget nøjagtig og ſøgte at lære os den, men da han var færdig med den, leverede han Noget, ſom han kaldte Kritik over den formelle Logik, og ſom gik ud paa at bevise, at den formelle Logik, vi havde ſaaet, var fuldkommen meningsløs og urimelig, og det lærte han os ſaa med lige ſaa ſtor Alvor og Nøjagtighed i det efterfølgende Antal Timer. Den anden Profeſſor var adſøde Sibbern, og jeg tror ikke, at det er nødvendigt at komme ind paa den Underviſningsmethode, ſom Sibbern fulgte. Han var allerede dengang gammel, og det er jo beſkjendt nok, og det lever i talrige Anekdoter i den nuværende Slægt, hvorledes han da docerede Filoſofien ved Kjøbenhavn's Univerſitet, hvorledes han beſtändig gav de Studerende Udenadslæren uden nogensinde i Virkeligheden at paavirke dem videnskabelig. De toge ogſaa overmaade lidt Hensyn til hans Underviſning, hans Examiner vare, det er en beſkjendt Sag, og man kan godt nævne det, en ligeſremt Etandale, og der var ingen Anledning for de Unge til Andet end rent udenadsmæssig at tilegne ſig det Stof, ſom for-

langtes af Sibbern. Den tredie Profeſſor, hvis Navn jeg ikke ſkal nævne, da han lever endnu, paavirkede de Unge mere aandelig. Et af hans Hovedſormaal var da at bevise, at Theologien ingen Videnskab var; hos Forſkjellige vakte det megen Anklang, men det var dog maaſke uheldigt, at det doceredes ved Univerſitetet, hvor der ved Siden af var et theologisk Auditorium, hvor de Unge ſkulde gaa ind, og hvor de ſkulde erfare og lære, at Theologien var en Videnskab. Jeg kunde nok tænke mig, at den filoſofiſke Examen kunde beholdes, ſkjøndt den, ſom den nu er, forekommer mig urimelig, eller, jeg vil ikke ſaa gjerne ſige den filoſofiſke, men hellere den ſørſte Forberedelsesexamen ved ſelve Univerſitetet. Jeg kunde tænke mig, at den blev ſaaledes indrettet, at den beſtod i, at der gaves de Unge en vis videnskabelig Prøve paa, hvad der i det Hele ſerveceredes ved Univerſitetet, at den Unge hørte Forelæſninger, dels af hiſtoriſk, dels af ſtatsvidenskabelig, dels af naturvidenskabelig Art, og at han paa den Maade ligesom indviedes i, hvad Univerſitetet talte af Videnskabsmand, ſaa at der gaves ham en Velighed, ſom han ellers ikke fik paa ſamme Maade, til at kunne vælge ſit Jag paa Grundlag af, hvad der tiltalte ham meſt af de Forelæſninger, han havde hørt. Jeg ſkal ikke komme nærmere ind herpaa, det vil maaſke være praktiſt vanſkeligt at nævne, hvilken Vel der ſkulde gaa, hvis Univerſitetet ſkulde have en ſaadan Forberedelsesexamen; den anden Examen, der nu findes, er abſolut urimelig, det er der kun en Mening om, og jeg tror heller ikke, at der blandt de Studerende eller blandt Univerſitetslærerne er mere end een Mening derom. Det er kun mærkeligt, at der ikke allerede for længe ſiden har viiſt ſig en langt ſtærkere Stemning imod den.

Jeg piſſer nu at ſige nogle Ord om de forſkjellige Fakulteter og om ſelve Univerſitetets Styrelſe. Det ærede Medlem for Kjøbenhavn's ſte Valgtreds (Gooſ) omtalte forleden Dag, da der af et andet Medlem blev gjort opmærksom paa, at Fundaſten for Univerſitetet eller Anordningen om Univerſitetets Styrelſe ſkrev ſig fra Enevoldsmagtens Dage, at det ſaa langt fra var Tilfældet, at den tværtimod var af ſærdeles ny Datum, den ſkrev ſig fra 1850, og jeg tror, at denne Oplyſning gjorde en viſt Indtryk paa Hingens Medlemmer; man ſyntes, at naar det var en ſaa ny Ting, var det urimeligt, at den allerede nu ſkulde være præget af antikverede Tendenter. Det er naturligtviſ ſandt, at Univerſitetets Styrelſe er ordnet i Mæret 1850, men det Reſkript, ſom anordnede Styrelſen, har en Hiſtorie, ſom er fuldt ſaa opbyggelig og intereſſant ſom ſelve Reſkriptet, og det kan ikke hævdes med Rette, at dette Reſkript var af en ſærdeles liberal Natur,